

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **L. D.**, zast. Mgr. Daliborem Šamanem, advokátem, se sídlem Mělník, Fibichova 218, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, , v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze, ze dne 27. 1. 2005, č. j. 47 Az 802/2003 – 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna zástupci stěžovatelky, Mgr. Dalibora Šamana, advokáta **s e u r č u j e** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 14. 4. 2003, č. j. OAM-8572/VL-07-P08-2001. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovatelce udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizinku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka v kasační stížnosti rovněž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí žalovaného, stěžovatelka namítala porušení § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 91 zákona o azylu, k čemuž zejména uváděla, že na Ukrajině měla problémy se zločineckou skupinou, přičemž nebylo možné nalézt účinnou ochranu u státních orgánů. Stejně tak dovozovala nezákonnost napadaného rozhodnutí a existenci překážky vycestování. Požadovala, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Praze obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatelka zemi původu neopustila z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Krajský soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu v tom, že důvodem žádosti o azyl byly toliko problémy se soukromými osobami. Z hlediska takto uváděného důvodu žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu, že tento důvod nelze podřadit pod důvody upravené § 12 zákona o azylu, navíc za situace, kdy se stěžovatelka se svými problémy v zemi původu neobrátila na příslušné státní orgány. Soud přitom neshledal ani jiné porušení zákona, či překážku vycestování. Krajský soud v Praze s odkazem na výše uvedené pak následně uzavřel, že napadané rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka obecně formulovanou kasační stížnost, ve které zejména namítala porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 správního řádu, namítala absenci logické vazby mezi rozhodnutím a podkladem pro něj; dovolávala se čl. 43 a čl. 53 Příručky postupu a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků. K tomuto dále uvedla, že na Ukrajině měla (i s manželem) problémy se zločineckými strukturami, přičemž na policii nemá smyslu se obracet, neb ta jejich jednání trpí a podporuje. Požadovala zrušení napadaného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. V kasační stížnosti požádala o ustanovení právního zástupce, tlumočníka, o osvobození od soudních poplatků a přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2005, č. j. 47 Az 802/2003 – 55 byl stěžovatelce ustanoven zástupce – Mgr. Dalibor Šaman, advokát, se sídlem Fibichova 218, Mělník.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Dále pak uvedl, že stěžovatelkou v kasační stížnosti označená příručka není závazná a má toliko doporučující charakter. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační

stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ustanovení § 12 zákona o azylu stanoví, že se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, resp. z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných srovnatelných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil tyto podstatné skutečnosti: Stěžovatelka podala dne 29. 8. 2001 žádost o udělení azylu, ve které uvedla, že důvodem žádosti o azyl byly problémy, které měla rodina s bývalými spoluvězni manžela, a stejně tak i její zdravotní problémy, k čemuž uvedla, že na Ukrajině by nedostala takovou zdravotní péči. Dalším důvodem byla nemožnost sehnat práci a zabezpečit rodinu. Z protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o azyl ze dne 7. 11. 2002 obdobně vyplynulo, že na Ukrajině jim vyhrožovali bývalí spoluvězni manžela problémy, které by mohly mít jejich děti, a to proto, že manžel stěžovatelky nechtěl přistoupit na jejich nabídku, aby se dále podílel na obchodu s kradenými auty. Z protokolu však přitom vyplynulo, že s uvedenými výhrůžkami se stěžovatelka neobrátila na žádný orgán v zemi původu. K otázce, proč se neobrátila na policii, uvedla, že měli (bývalí spoluvězni manžela) na milici kamarády, a že myslí, že by to bylo zbytečné. Rovněž tak z protokolu vyplynulo, že na území České republiky stěžovatelka pobývala po vypršení platnosti povolení k pobytu nelegálně a jak uvedla, byl jí po zadržení policií udělen zákaz pobytu; teprve poté požádala o azyl. Na závěr protokolu pak stěžovatelka podepsala, že byla seznámena s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočníka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelky, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatelka v žádosti neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně odpovídá skutkovému stavu, zjištěnému v průběhu správního řízení. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěry žalovaného správního orgánu, i krajského soudu, a odkazuje na ně.

Pro podporu tohoto svého závěru odkazuje Nejvyšší správní soud i na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 7/2003, z něhož plyne, že *Žádost o azyl, jejíž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafii) v zemi původu je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány v zemi původu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

Za situace, kdy stěžovatelka měla v zemi původu problémy se soukromými osobami a neobrátila se s nimi na příslušné orgány, nemohl Nejvyšší správní soud stěžovatelce přisvědčit ani v námitce o tom, že důvodem žádosti o azyl byla neschopnost státních orgánů uchránit ji před hrozbou útoku na její osobu či její děti. I tady lze odkázat na ustálenou judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, sp. zn. 4 Azs 129/2005, v němž soud dospěl k závěru, že *Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.*

Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatelka pobývala na území České republiky nelegálně, a o azyl požádala až po vyslovení zákazu pobytu, což svědčí snaze o legalizaci pobytu. Ostatně i na tyto případy již míří ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu – *Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.*“ - viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004. Proto Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelce v uváděných námitkách a považuje je za účelové.

Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 správního řádu, resp. absenci logické vazby mezi rozhodnutím a podkladem pro něj. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy a údajů uváděných stěžovatelkou. Konečně pak Nejvyšší správní soud neshledal s odkazem na výše uvedené ani porušení čl. 43 a čl. 53 Příručky postupu a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků.

Lze tak shrnout, že Krajský soud v Praze, a stejně tak i žalovaný správní orgán, postupovaly v souladu se zákonem a Nejvyšší správní soud neshledal žádnou z námitek důvodnou.

Za této situace Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Z důvodu, že stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven advokát a ve věci nebylo nařizováno jednání, nezabýval se Nejvyšší správní soud žádostí o ustanovení tlumočníka. K žádosti o osvobození od soudních poplatků Nejvyšší správní soud uvádí, že řízení v azylových věcech je podle dikce zákona č. 542/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, od poplatku osvobozeno.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil. Rozhodl proto tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky, Mgr. Dalibor Šaman, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 1075 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za jeden úkon právní služby [a 1000 Kč - 11 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a jednoho režijního paušálu (a 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu